

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2004-2005

27 januari 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de mediaconcentratie in Vlaanderen, naar aanleiding van de mogelijke overname van de krant De Tijd

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het vergelijken van kijkcijfers

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, en tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het VRT-rapport 'Kleur bekennen' om meer allochtonen in beeld te laten komen

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de goedkeuring van de overname van 4FM door Talpa en een samenwerkingsverband met de VMMA

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Donderdag 27 januari 2005

Voorzitter: de heer Dany Vandebossche

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.06 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de mediaconcentratie in Vlaanderen, naar aanleiding van de mogelijke overname van de krant De Tijd

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwe tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de mediaconcentratie in Vlaanderen, naar aanleiding van de mogelijke overname van de krant De Tijd.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben al een kleine tien jaar lid van de Commissie voor Media, en ik heb eens de geschiedenis van deze commissie en van de plenaire vergadering sinds 1995 bekeken. Daaruit blijkt dat het de vierde keer is dat we uitvoerig debatteren over de problematiek van mediaconcentratie.

De eerste keer hield ik een actuele interpellatie, toen de heer Van Rompuy nog minister van Media was, naar aanleiding van de overname van de Gazet van Antwerpen. Een tweede debat werd gehouden naar aanleiding van een interpellatie van de heer Van Grembergen over de problemen van De Tijd. Vervolgens werd op initiatief van minister Van Mechelen een debat gehouden over het zogenaamde knipperlichtmodel. Nu, de vierde keer, is het opnieuw naar aanleiding van de problemen van De Tijd dat er in deze commissie wordt gedebatteerd over mediaconcentratie.

Blijkbaar discussiëren we telkens naar aanleiding van een actueel dossier. Dat knipperlichtmodel levert misschien wel verdienstelijke oefeningen op, maar afgezien daarvan heeft de Vlaamse overheid in feite weinig gedaan, ook als we er rekening mee houden dat ze in ons federaal staatsbestel op dit vlak slechts beperkte bevoegdheden heeft.

Mijnheer de minister, ik trap een open deur in als ik zeg dat de verkoop van alle Vlaamse kranten opnieuw een dipje kent. Dit keer gaat het om een daling met 1,3 procent. De betaalde verspreiding komt gemiddeld neer op 962.000 exemplaren per jaar. In heel België werden in het derde kwartaal van 2004 1,44 miljoen kranten verkocht, een daling met 0,37 procent. Zes van de acht Vlaamse titels verkochten minder kranten.

Als we ook kijken naar de financiële gezondheid van de respectieve uitgevergroepen, dan blijkt dat één krant bijzonder zwaar werd getroffen door een federale maatregel, de zogenaamde administratieve vereenvoudiging. Met name het niet meer publiceren van aankondigingen in toepassing van de vennootschapswetgeving, heeft een goeie 3 miljoen euro aan inkomsten van de betrokken krant, De Tijd, tenietgedaan. Dat is 10 procent van haar omzet. De Tijd heeft daar op een goede en open manier over gecommuniceerd. Naar aanleiding van dit probleem is ze opnieuw op zoek gegaan naar een overnemer, een zogenaamde strategische partner. Daarmee komt ze echter terecht in de concentratiebeweging die in de Vlaamse media al aan de gang is.

Het loont de moeite te kijken naar wat er gebeurt in het buitenland, en in het bijzonder naar de verklaringen en voorstellen van uw Nederlandse collega van Media, ook bijvoorbeeld omtrent de publieke omroep. Als u op dat gebied maar de helft

Decaluwe

zou doen van wat staatssecretaris Van der Laan doet, dan was het land te klein – doch dit terzijde.

Omtrent mediaconcentratie heeft mevrouw Van der Laan een brief geschreven aan de Tweede Kamer om voor te stellen dat dagbladenconcerns bij concentraties, fusies of overnames niet meer dan 35 percent van de Nederlandse dagbladmarkt in handen zouden mogen hebben. Het gaat nog maar om een voorstel, maar het schijnt toch kans te maken werkelijkheid te worden en in elk geval bestaat de neiging om de wetgeving strenger te maken. Ook het cross-ownership zal in Nederland op vraag van de staatssecretaris strenger worden geregeld.

Vanzelfsprekend is ieder land verschillend, en we moeten een en ander ook zien in de Europese context, maar ik heb er toch maar even onze cijfers bijgehaald. De VUM zit nu al aan 36 percent en de Persgroep aan 33 percent. Concentra, met Gazet van Antwerpen en Het Belang van Limburg, heeft ongeveer 20 percent, afhankelijk van de vergelijking die men maakt. De Tijd ten slotte heeft 4 à 5 percent. Mocht de Nederlandse norm hier van toepassing zijn, dan zou nog maar één groep in aanmerking komen voor een eventuele overname van De Tijd, namelijk Concentra, want de andere groepen zouden immers boven die Nederlandse norm uitkomen. Ik herhaal echter dat elk land anders is, en meer specifiek is de Nederlandse markt anders dan de Vlaamse.

Het ware ook goed na te gaan welk richtkader op Europees niveau kan worden gehanteerd. Onder impuls van het Europees Parlement heeft de Europese Commissie destijds een Groenboek aangenomen over het pluralisme en de mediaconcentratie in de interne markt. Dat was vooral een reactie op herhaalde verzoeken van het Europees Parlement om gepaste maatregelen te nemen om vanuit maatschappelijk oogpunt ongewenste effecten van toenemende concentratietendenzen in de mediasector tegen te gaan en het pluralisme van de media te bewaren.

Dat Groenboek gaat uit van een pluriform aanbod van informatie, dat op twee manieren kan worden bereikt. Als eerste mogelijkheid kan een medium verplicht worden de bestaande verscheidenheid aan opinies in zijn communicatieactiviteiten aan

bod te laten komen. Dat zou een soort intern pluralisme zijn.

Een tweede mogelijkheid is dat aan het publiek verscheidene media ter beschikking worden gesteld die in hun geheel genomen voor verscheidenheid zorgen en die elk een bestaand deel van die verscheidenheid vormen. Dat wordt extern pluralisme genoemd. Europa vindt dat als er maatregelen moeten worden genomen voor de pluriformiteit van de media, dit zoveel mogelijk aan de lidstaten wordt overgelaten. We zijn één van de weinige landen die op dat vlak over geen enkele vorm van wetgeving beschikken. Er is natuurlijk de federale Commissie op de Mededinging, maar die functioneert in een algemeen economisch bestel.

In het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld wordt gekeken naar het marktaandeel van het publiek. Het belang van één persoon in een televisieomroep mag niet hoger liggen dan 20 percent. Ten aanzien van het cross-ownership wordt eveneens gekeken naar marktaandelen. Indien een dagbladuitgever meer dan 50 percent van de oplage van een landelijk dagblad heeft of 20 percent van de oplage van een regionaal of lokaal dagblad, krijgt hij geen zendmachtiging voor televisie. In Italië is er – ondanks Berlusconi – een vorm van wetgeving, maar die wordt op alle mogelijke manieren omzeild en aangepast à la tête du client. In Frankrijk mag niet meer dan 30 percent van de oplage van dagbladen voor politieke en algemene informatie in het bezit zijn van één eigenaar. In Oostenrijk is in 2001 een wet goedgekeurd waarbij een bedrijf niet meer dan 25 percent mag hebben. Er is dus een enorme diversiteit aan wetgeving, maar België vormt een uitzondering.

In de vorige regeerperiode hebben we een hoorzitting gehad over het knipperlichtmodel. Daarover is op 21 augustus 2002 een rapport van Ernst & Young verschenen dat uitvoerig door minister Van Mechelen werd toegelicht. Dit is een bijzonder verdienstelijk instrument omdat het een overzicht geeft van de toenmalige stand van zaken. We hebben destijds over het knipperlichtsysteem gedebatteerd en CD&V vond dit een goede aanzet. Dit moet echter worden geruggensteund door een wettelijk kader, zo niet is de discussie daarover een vorm van bezigheidstherapie. Als we op een bepaald moment in de zone van het rode licht komen, welke methodes hebben we dan om aan de heren Van Thillo, De Nolf, Croonenberghs of anderen

Decaluwe

te zeggen dat dit niet kan. Er is geen wettelijk kader, behalve de Commissie op de Mededinging die vooral economisch gericht is.

Er zijn in Vlaanderen volop marktbevingen aan de gang, en het ziet ernaar uit dat er drie grote uitgevers van kranten en dagbladen zullen overblijven. Het is zelfs niet uitgesloten dat er in de toekomst misschien maar twee of zelfs één overblijven. We moeten dit aangrijpen om ons te bezinnen over hoe we hiermee omgaan.

Mijnheer de minister, welke controle-instellingen werden opgericht in functie van het knipperlichtmodel dat door uw voorganger in het leven werd geroepen? Welke conclusies kunnen hieruit worden getrokken? Wat zijn voor u de uiterste waarden die niet overschreden mogen worden op het vlak van mediaconcentratie? Over welke instrumenten beschikken we om al dan niet een duidelijk signaal te geven?

Welke garanties kunnen er gegeven worden voor een verdere onafhankelijke werking van de redactie van De Tijd bij een mogelijke overname? De Persgroep heeft al overnames gedaan, maar de redacties van De Morgen en Het Laatste Nieuws werken op een onafhankelijke manier. Er komt echter misschien ooit een andere uitgever met andere bedoelingen. Welke middelen hebben we om die onafhankelijkheid af te dwingen?

Mijnheer de minister, acht u de tijd niet rijp om initiatieven te nemen om de mediaconcentratie en het cross-ownership onder controle te houden, nu er slechts acht Vlaamse dagbladtitels meer zijn en straks nog drie uitgeversgroepen? In welke mate kan het protocol van de geschreven pers een rol spelen in het behoud van de diversiteit in het Vlaamse medialandschap? Ik verklaar me nader. Ik weet dat het niet gemakkelijk is om met onze ingewikkelde staatsstructuur effectieve maatregelen te nemen. Het is misschien een idee om een uitgeversgroep met meer dan 45 of 50 percent aandeel, geen steun meer te geven in het kader van dat protocol. Dit is het onderzoeken waard.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, ik deel de bekommernissen van de heer Decaluwe.

Het is niet mijn bedoeling hier een lange uiteenzetting te geven. Ik wil enkel duidelijk stellen dat we het initiatief van de heer Decaluwe volledig steunen. Voorkomen is beter dan genezen. Vlaanderen heeft geen mediaconcentratie in de stijl van de heer Berlusconi nodig.

Dat cross-ownerships en concentraties in de media al langer aan de gang zijn, is een publiek geheim. Er is evenwel nood aan een duidelijke definitie van deze begrippen. Het gaat hier immers niet enkel om commerciële publicaties, ook de openbare omroep gaat vaak allianties aan met commerciële partners, in het bijzonder met de VUM. In de letterlijke zin van het woord gaat het hier niet om een cross-ownership. Of het om een concentratie gaat, hangt van de gehanteerde definitie af.

De heer Decaluwe is bezorgd om de onafhankelijkheid van de redactie van De Tijd. Mag ik hieruit afleiden dat de redactiestatuten niet sterk genoeg zijn? Vreest hij dat journalisten zich zullen laten verleiden om hun nieuwe uitgever naar de mond te schrijven?

Bij toeval of uit onwetendheid – alhoewel ik haar van dit laatste niet wil verdenken – werkt de Vlaamse overheid de mediaconcentratie trouwens in de hand. Ik denk hierbij aan de toekenning van de regionale radiofrequenties. Dit staat los van de toekenning van de landelijke radiofrequenties. In West-Vlaanderen is er een verband met Roularta. In Oost-Vlaanderen is er een verband met de VUM. In Antwerpen en Limburg is er een verband met Concentra. Dit staat nergens letterlijk op papier, maar het lijkt wel of cross-ownerships oogluikend worden toegestaan of misschien zelfs door vroegere initiatieven in de hand worden gewerkt.

Ik sluit me volledig aan bij de opmerkingen die de heer Decaluwe over het knipperlichtmodel heeft gemaakt. Ik vraag me af wat we aan een groen, een oranje of een rood licht hebben, want tenslotte beschikken we niet over een stok achter de deur.

Ik heb geen aanvullende vragen voor de minister, maar ik sluit me volledig aan bij de vragen van de heer Decaluwe.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, ik wil me ook bij de vragen van de heer Decaluwe aan-

Caron

sluiten. Er is een spanning tussen de pluriformiteit en de economische rentabiliteit van het mediaveld. De beweging die zich in Vlaanderen voltrekt, verschilt niet van de beweging die we elders in Europa aantreffen. Wat dit betreft, deel ik de bekommernissen van de heer Decaluwe.

Ik wil er wel even op wijzen dat een concentratie niet noodzakelijk tot een verlies aan pluriformiteit hoeft te leiden. Het mooiste voorbeeld is De Morgen, een krant met een kwetsbare geschiedenis. De Morgen is uiteindelijk bij een groep terechtgekomen die politiek of ideologisch niet bij de ontstaansgeschiedenis van deze progressieve krant aansluit. We mogen pluriformiteit en concentratie niet met elkaar verwarren. De vraag is hoe ver we mogen gaan om de pluriformiteit in Vlaanderen vast te leggen.

Ik ben zeer bezorgd om de verbanden tussen de gedrukte media en de publieke en commerciële televisie- en radio-omroepen. In het licht van de democratische principes die we in onze samenleving hanteren, vind ik dat we op dit vlak enkele regels mogen vastleggen. We moeten ons evenwel terughoudend opstellen. Een concentratie heeft niet noodzakelijk negatieve gevolgen. Bovendien kunnen concentraties in de Europese economische context noodzakelijk blijken. Vlaanderen beschikt momenteel niet over een instrument om zeer verregaande concentratieprocessen tegen te houden. We mogen de weekbladpers trouwens niet uit het oog verliezen. Deze sector wordt niet enkel met een concentratie, maar ook met een sterke internationalisering geconfronteerd. Ik sluit me dan ook aan bij de opmerkingen die de heer Decaluwe over het knipperlichtmodel heeft gemaakt.

De redactiestatuten en de onafhankelijkheid van redacties en van journalisten vormen in dit verband een belangrijke problematiek. Mijns inziens is het tijd om hierover een debat te voeren. Hoewel Vlaanderen een aantal stappen zou moeten zetten, mogen we de economische realiteit nooit ontkennen.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mijn fractie deelt de bekommernissen van de heer Decaluwe. Zoals hier reeds werd gezegd, moet

een concentratie niet noodzakelijk tot een daling van de kwaliteit leiden.

Ik wil hier tevens pleiten voor een sereen debat over de nieuwe concentraties en over het knipperlichtmodel. Misschien heeft de heer Decaluwe gelijk en moeten we in dit verband Europa als uitgangspunt nemen. Vlaanderen bevindt zich in een specifieke situatie, en op het Europese niveau kunnen we misschien inspiratie halen.

De voorzitter: Tijdens de vorige zittingsperiode zijn we eigenlijk niet verder geraakt dan het rapport van Ernst & Young. In deze commissie is nog niet gediscussieerd over de mededinging en de Europese regels terzake. We moeten dat misschien eens doen.

We moeten wel goed beseffen dat we terzake niet bevoegd zijn. Het Vlaams Parlement moet vooral toezien op de redactiestatuten. Zoals de heer Decaluwe zegt, kan dat via de steun aan de geschreven pers gebeuren. In dat verband wil ik ook herinneren aan de discussie over het statuut van de freelancers. Dat zijn instrumenten om de pluriformiteit te waarborgen. De Raad voor de Journalistiek, die vrij moeizaam tot stand is gekomen, speelt daarin ook een rol.

Onze bevoegdheden zijn zeer beperkt, zo niet onbestaande. Daarom vallen we terug op het knipperlichtmodel. We kunnen enkel vaststellen of het licht op groen, oranje of rood staat, meer kunnen we niet doen. Voorts is de Belgische wetgeving over monopolievorming niet erg goed in vergelijking met de in andere Europese landen vigerende wetgeving. Onze wetten zijn te beperkt. Er is in dat verband ook druk van de media zelf, want in de sector zijn er redacties, maar ook papierverkopers. Terzake zijn de bevoegdheden verspreid. Ik zou de minister kunnen vragen om dat op te lossen, maar dat zou te gemakkelijk zijn.

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, alle vragen zijn goed, al kan ik ze niet allemaal beantwoorden. In elk geval dank ik de sprekers omdat ze het probleem op tafel leggen.

Dit probleem houdt me bezig. In de beleidsnota is daar veel aandacht aan geschonken. De heer Decaluwe heeft de aandacht gevestigd op de

Bourgeois

dalende krantenverkoop. Het is een wereldwijd fenomeen. Naar aanleiding van de opening van het Abraham Verhoevenjaar heb ik er eergisteren in Antwerpen nog op gewezen dat ook de gerenommeerde buitenlandse kranten, ook buiten Europa, lezers verliezen.

De Vlaamse overheid levert inspanningen om daaraan te remediëren. Via het project Kranten in de Klas bevorderen we het lezen van kranten in de scholen. Dat is een heel positieve actie waarmee we aan de spits staan van wat er terzake in Europa gebeurt. Nederland is er wel mee begonnen, maar wij staan vandaag verder. Elk jaar geven we aan het project 500.000 euro. Het bevorderen van het lezen van kranten bij adolescenten is belangrijk. Het is een cruciale periode in hun leven waarin wordt bepaald of ze later al dan niet krantenlezer worden. We moeten wel nog beter kunnen meten wat de resultaten zijn.

Gisteren heb ik me bij de voorstelling van Kranten in de Klas afgevraagd of de VRT-tv niet meer aandacht moet schenken aan de geschreven pers. Buitenlandse zenders doen dat ook. Het persoverzicht en het overzicht van de krantentitels op de radio heeft geen tegenhangers op tv. Dat is een belangrijke vaststelling, want media zijn complementair en worden ook als dusdanig gebruikt. Het is niet zo dat iemand die tv kijkt of op internet surft, geen krant meer leest. Misschien moet dat ook in de besprekingen over de nieuwe beheersovereenkomst worden ingebracht.

Concentratie in de mediasector is een belangrijk aandachtspunt van mijn beleid. Ook tijdens de vorige zittingsperiode was dat het geval. Het knipperlichtmodel is natuurlijk ook een uiting van onmacht. Echte hefboomen tot actie hebben we niet in handen. De cruciale bevoegdheid inzake mededinging is een federale aangelegenheid. Terzake is mijns inziens de totstandkoming van een homogeen bevoegdheidspakket nodig. De mediaconcentratie heeft belangrijkere maatschappelijke gevolgen dan pakweg de fusie van twee koekjesfabrieken.

De overheid roeit met de riemen die ze heeft. We kunnen knipperlichten in het oog houden en andere middelen aanwenden. Ik denk dan aan de steun aan de geschreven pers. We hebben in het verleden veel aandacht besteed aan de kwaliteit van de re-

dacties en het behoud van het collectieve geheugen van de kranten, zoals het in dienst houden van journalisten met ervaring en de digitalisering en informatisering van de sector.

Ik wil een bijkomende dimensie inbouwen en de steun aan de geschreven pers expliciet koppelen aan het behoud van de pluriformiteit en dus aan de redactiestatuten die de onafhankelijkheid van de redacties vrijwaren. Deze instrumenten hebben wij in handen en moeten we ten volle gebruiken.

Dit betekent niet dat we niet moeten gaan voor de volheid van bevoegdheden. Ik hoop dat deze vraag door het hele parlement wordt gesteund. Binnenkort ontmoet ik mijn collega in de Franse Gemeenschap, mevrouw Laanan. Ik zal haar voorstellen om te komen tot een homogene bevoegdheid. Mededinging inzake media moet een bevoegdheid zijn van de gemeenschappen, want anders kan er niet worden gestuurd. De heer Decaluwe verwees naar acties van mijn collega in Nederland, mevrouw Van der Laan. Zij werkt natuurlijk wel in een landschap met homogene bevoegdheden. De op te richten Vlaamse regulator voor de media zou over de volheid van bevoegdheden moeten kunnen beschikken. Ik hoop dat we aan weerszijden van de taalgrens een overeenstemming bereiken.

In afwachting moeten we de marktevoluties en het ontstaan van concentraties opvolgen en daarbij aandacht hebben voor het geheel. Het is niet goed om zomaar te vergelijken met Nederland, want de markt is er totaal verschillend. Nederland is een groter land met een grotere markt. Bij ons zijn er 6 miljoen inwoners, in Nederland 16 miljoen.

De Vlaamse Mediaraad stelt dat er ook positieve kanten zijn aan bepaalde concentraties. In het verleden is gebleken dat kranten blijven bestaan, net als de pluriformiteit van opinies. Natuurlijk moeten we streven naar een evenwicht en dat is niet altijd even evident. De Vlaamse Mediaraad stelt dat concentratiebewegingen op zich ook kunnen leiden tot het behoud van pluriformiteit. Nederland kent een enorme krantenverkoop, zelfs al daalt ook daar de verkoop. Het is een echt krantenlezend land, veel meer dan Vlaanderen, en heeft een veel grotere bevolking. We kunnen de Nederlandse normen dus niet zomaar overnemen, want dan zouden ze botsen met economische realiteiten.

Het knipperlichtmodel werd voorgesteld in een studie die door één van mijn voorgangers, minister

Bourgeois

Van Mechelen, was gevraagd. Er werd geen specifiek controleorgaan opgericht, maar mijn administratie volgt de ontwikkelingen in het medialandschap op.

Ik wil twee initiatieven nemen. Ten eerste wil ik een protocol opstellen dat verregaande engagementen van de uitgeversector inhoudt. Het ontwerp van protocol bestaat en werd de facto aanvaard door beide partners. Ik wil dat het wordt ondertekend zodat het een geschreven engagement wordt. Het ontwerp van protocol gaat erg ver. Zo bepaalt het: 'De Vlaamse Regering en de Vlaamse geschrevenperssector wensen samen te werken om het behoud van een pluriforme, onafhankelijke en performante Vlaamse geschrevenperssector te garanderen. Daartoe wordt in dit protocol de intentie tot samenwerking met de bijbehorende wederzijdse engagementen omschreven.'

Dat wil zeggen dat er een aantal bepalingen worden opgenomen waaruit blijkt dat we overtuigd zijn van de maatschappelijke meerwaarde van de pluriformiteit en dat we de zorg voor kwaliteit van de pers en de onafhankelijke redacties beklemtonen. Een aantal verbintenissen zullen worden aangegaan.

Ik vervolg het citaat: 'De Vlaamse Regering zal samenwerken met de Vlaamse geschrevenperssector om de aanwezige kennis op de redacties zoals bijvoorbeeld de vakkennis, te vrijwaren en te valoriseren teneinde bij te dragen tot een kwaliteitsvol journalistenkorps dat mee de ruggengraat vormt en mee instaat voor het behoud en de ontwikkeling van een kwalitatief, gediversifieerd en economisch leefbaar geschrevenperslandschap in Vlaanderen. De Vlaamse Regering zal samenwerken met de Vlaamse geschrevenperssector bij de uitwerking van initiatieven.' En verder staat: 'De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een bedrag van 1.400.000 euro ter beschikking dat aangewend kan worden ter ondersteuning.'

Ik heb reeds vermeld dat ik een bijkomende dimensie wil en de zaak graag wil koppelen aan de waarborg van pluriformiteit in de sector. We beklemtonen ook het belang van de zelfregulering inzake de journalistieke beroepspraktijk. Ik opteer voor de ondersteuning van het zelfregulerend orgaan dat door de journalisten werd ontwikkeld.

We onderschrijven het uitwerken en het naleven van de principes inzake beroepsethiek.

Artikel 3 bepaalt de engagementen van de sector van de geschreven pers. De perssector moet jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het protocol en zijn visie geven op de wijziging van een pluriforme, onafhankelijke en performante Vlaamse opiniepers. In het artikel staat ook dat de Vlaamse geschrevenperssector de werking van de Raad van de Journalistiek ondersteunt en actief bijdraagt tot het nemen van initiatieven inzake de zelfregulering.

Mijn tweede initiatief is de oprichting van een regulator die een actieve rol moet spelen. We stellen mensen en middelen ter beschikking. Dit jaar is daarvoor een bedrag van 600.000 euro op de begroting ingeschreven. Dat is nog heel weinig in verhouding tot wat de CSA in Wallonië en in Frankrijk en de mediaregulatoren in de andere Europese landen krijgen. Maar het is een begin, en we hebben zeker nog een achterstand in te halen.

Mijnheer Decaluwe, uw volgende vraag ging over de uiterste niet te overschrijden grenswaarden inzake mediaconcentratie en de instrumenten waarover ik beschik om al dan niet een signaal te geven. Het woord signaal is in deze context veelbetekend. Ik word namelijk geconfronteerd met federale bevoegdheden, en het is wat vervelend dat ik alleen maar knipperlichten kan doen flikkeren om te waarschuwen, terwijl ik zelf de sleutels niet in handen heb. Niettemin beschouw ik het als de taak van de op te richten Vlaamse regulator om een monitoring uit te bouwen, de zaak permanent te controleren en de problemen te signaleren. Ik blijf streven naar het bekomen van de nodige bevoegdheden, zodat we ook inzake mediaconcentratie een beleid kunnen voeren.

Wat betreft uw vraag naar garanties voor de verdere onafhankelijke werking van de redactie van De Tijd naar aanleiding van de mogelijke overname van die krant, moet ik zeggen dat ik niet heb stilgezeten, en ook uw interpellatie niet heb afgewacht. Ik heb contact opgenomen met De Tijd, zowel schriftelijk als mondeling. Op 22 december schreef ik aan de voorzitter van de raad van bestuur om mijn ongerustheid te uiten over de economische tendens naar consolidatie. Daarbij heb ik gezegd dat mijn grootste bezorgdheid uitgaat naar het behoud van de redactionele autonomie doorheen de

Bourgeois

operaties van commerciële samenwerking, fusie, concentratie, en dergelijke.

Ik citeer uit mijn brief: ‘Het behoud van de pluriformiteit in het perslandschap is cruciaal voor de democratische werking van het land. Ik hecht hier in mijn hoedanigheid van Vlaams minister van Media, maar ook persoonlijk bijzonder veel belang aan. Ik heb inderdaad in een vorig leven ook federaal initiatieven genomen, concreet omtrent de toentertijd mogelijk op handen zijnde fusie/overname van De Tijd. Vandaar dat ik erop wil aandringen dat, indien er zich een overname zou aandienen, er duidelijke garanties worden geboden voor het behoud van de redactionele eigenheid en de identiteit van de krant.’

Daar is mondeling op geantwoord dat er werk van wordt gemaakt. Vanwege De Tijd zal ervoor gezorgd worden dat mogelijke overnamekandidaten zich verbinden tot het behoud van de redactionele eigenheid. De Tijd heeft nu beslist een strategische partner te zoeken. Dat is me schriftelijk bevestigd, en het verscheen ook al in de pers.

In 2004 hebben ze al een stichting opgericht die moet toezien op de redactionele autonomie en de kwaliteit van De Tijd. Daarvoor zijn leden uitgezocht die het concept van de krant van dichtbij kennen en die er garant voor kunnen staan. Die stichting heeft nu in overleg met de directie, de hoofdredactie en de redactieraad een charter opgesteld waarin de missie en de waarde van De Tijd als kwaliteitskrant zijn vastgelegd.

Aan dit charter wordt uitvoering gegeven in een redactiestatuut, waarin basisafspraken worden gemaakt tussen de diverse actoren van de krant. Dit alles moet de autonomie van de redactie en de eigenheid van De Tijd waarborgen, aldus een brief van de heer Cornu, voorzitter van de raad van bestuur van 20 januari.

Gezien onze bevoegdheden, is dit het maximum dat we kunnen doen. Ik ben dus heel blij dat ook de eigenaars van De Tijd dit heel belangrijke aspect, de eigenheid en de identiteit van de krant en de autonomie van de redactie, erkennen en die stichting hebben opgericht. Als er dus een participatie ontstaat of een overname gebeurt, dan zal de participant of overnemer geconfronteerd worden

met juridisch dwingende bepalingen. Dat lijkt me zeer geruststellend voor wat betreft uw bezorgdheid, die ik trouwens deel. We moeten er immers voor zorgen dat er niet nog eens een opiniekanaal verloren gaat.

U vroeg ook naar mogelijke initiatieven, zoals die van mijn Nederlandse collega, om mediaconcentratie en cross-ownership onder controle te krijgen, nu er nog slechts acht Vlaamse dagbladtitels zijn, en straks nog drie uitgeversgroepen. De Nederlandse situatie is inderdaad anders dan de Vlaamse. Concentratie kan in Vlaanderen paradoxaal genoeg bijdragen tot het behoud van titels, al moeten we daar heel voorzichtig mee omgaan.

Wat u zegt over Nederland, moet genuanceerd worden, want mevrouw Van der Laan maakt de wetgeving tegelijkertijd soepeler en strenger. Ze laat toe dat dagbladuitgevers een belang van 50 percent hebben in commerciële televisiestations, terwijl dat vroeger maar 33 percent was, maar verbindt daar de voorwaarde aan dat het dagblad zelf maar 35 percent marktaandeel heeft. Er is dus een beperking, maar tegelijkertijd laat ze het cross-ownership groter worden.

We moeten zorgen voor pluriformiteit, maar daarbij moeten we ons ook hoeden voor het zomaar transponeren van situaties uit Nederland, dat toch een veel groter krantenlezend land is. Daar is er een veel grotere markt, alleen al door het feit dat er meer inwoners zijn. Wij met 6 miljoen inwoners zijn nog veel meer onderhevig aan de mondialisering dan de middelgrote en grote landen.

Ten slotte vroeg u in welke mate het protocol van de geschreven pers een rol kan spelen in het behoud van de diversiteit van het Vlaams medialandschap. Ik heb al uitvoerig geciteerd uit dat protocol, en ik zou willen dat het nu ondertekend wordt. Dit kan daar inderdaad toe bijdragen.

Gedurende de voorbije 5 jaar zijn er oproepen gelanceerd tot de perssector om voorstellen in te dienen over steun aan de geschreven pers. U kent de criteria die daarbij conform het protocol zijn gehanteerd: de informatisering, de kwaliteit van de redactie en het behoud van de ervaren werknemers. Aan de oproep die we zullen doen in 2005 wil ik een bijkomende dimensie toevoegen, gebruik makend van de middelen die we hebben, namelijk een koppeling van de steun aan garanties over de autonomie van de redacties.

Bourgeois

Ik denk dat we daar vanuit democratisch oogpunt allemaal naar streven, en ik hoop dat we daar ook in het parlement steun voor blijven krijgen. Ik herhaal echter dat het in dit sterk evoluerende landschap wenselijk is dat we over de volle bevoegdheden op dit terrein zouden beschikken.

Hier werd kritiek geuit op de federale wetgeving. De federale wet op de mededinging laat inderdaad te wensen over. Bovendien is de slagkracht van de Raad voor de Mededinging totaal onvoldoende, zeker in vergelijking met de situatie in het buitenland in een geliberaliseerd landschap. Ik moet evenwel toegeven dat daar nu werk van wordt gemaakt.

Om een regulator op te richten, moeten we een sterk slagkrachtig controleorgaan hebben dat de essentie van de spelregels handhaaft. Dat is het geval bij elke liberalisering, ook bijvoorbeeld als het gaat om elektriciteit, en des te meer als het gaat om mediaconcentraties. Een Raad voor de Mededinging die zich niet situeert op het niveau waar ook de mediabevoegdheid zit, zal nooit de gevoeligheid hebben die onze onafhankelijke regulator zou hebben als die gedragen wordt door een overheid en een parlement dat wel bevoegd is. Het is dan ook logisch dat die bevoegdheid aan de gemeenschappen wordt toebedeeld.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben me zeker bewust van de problematiek van de zeer beperkte bevoegdheden. Het is niet de bedoeling om het Nederlandse model te implementeren, want onze markt is anders. Daarom heb ik verschillende voorbeelden gegeven. Er is een ongelooflijke diversiteit aan wetgeving bij de lidstaten, maar een van onze grote handicaps is de bevoegdheidsstructuur. Onze fractie deelt uw bekommernis voor homogene bevoegdheidspakketten.

Sedert 2002 is er weinig of niets gebeurd. We staan opnieuw voor een overname en dat brengt een verschuiving mee. Die is nog niet fundamenteel, maar in de toekomst kan dat wel gebeuren. Ik wil met mijn interpellatie aan de alarmbel trekken en nagaan hoe we daarmee kunnen omgaan.

Ik blijf bij mijn idee over het protocol: als een uitgevergroep een bepaald percentage overschrijdt, kan er aan de centen worden gezeten.

De homogene bevoegdheidspakketten zullen er niet snel komen. In afwachting kunt u misschien in samenspraak met uw Waalse collega, vanuit de gemeenschappen een initiatief nemen ten aanzien van de Commissie voor Mededinging en vragen naar een protocol. Als de gemeenschappen kunnen overeenkomen over cijfers, kan de commissie worden gevraagd om daar rekening mee te houden. Dat kan een eerste stap zijn in het aanzwengelen van het debat.

Mijnheer de voorzitter, u hebt gezegd dat u wilt nagaan hoe kan worden samengewerkt met de Commissie voor Media in het Waals Parlement. Er is al veel waardevol werk geleverd, maar ik zou graag een duidelijker wettelijk kader hebben. We moeten daarin creatief zijn. Een volgende overname kan immers veel grotere gevolgen hebben op de percentages.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, ik wil een voorstel doen. Vlamingen zijn heel creatief in hun pogingen om de mediaconcentratie in bedwang te houden. De geschreven pers functioneert niet echt goed meer zonder de audiovisuele belangen, het cross-ownership. Ik denk dat dit wel onder uw bevoegdheid valt. Er werden bijvoorbeeld duidelijke criteria opgesteld bij de oprichting van de landelijke radio's. Er werd duidelijk omschreven wie wat mocht en wie wat niet. Misschien is dat een stok achter de deur, want daar doe je ze ook pijn mee.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Het gaat me er niet om iemand pijn te willen doen. De uitgevers die momenteel actief zijn, functioneren goed. Ik hou mijn hart vast als de concentratie verder gaat en de uitgever in andere handen komt. We moeten preventief kunnen optreden.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Johan Verstrepen: Mijnheer de minister, ik treed uw suggestie bij om een overzicht van de

Verstreken

krantenberichten ook op televisie te belichten en niet alleen op de radio. Dat kan mee in de beheers-overeenkomst worden opgenomen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, laat ons de autonomie van de programmatie van de VRT respecteren. We kunnen in de beheersovereenkomst wel zeggen dat de VRT een bijdrage kan leveren tot de pluriformiteit van het medialandschap, maar we kunnen natuurlijk niet zeggen welke programma's de zender moet maken. Ik heb dergelijk programma wel al gezien op buitenlandse zenders, maar de VRT moet daar zelf over beslissen.

Er is inderdaad geen bevoegd orgaan. Ik zal de regulator oprichten met die uitdrukkelijke opdracht, rekening houdend met de bevoegdheidsbeperkingen.

Er was een suggestie om tot een protocol te komen met de Commissie voor Mededinging. Over zowel de BIPT als deze aangelegenheid heb ik contact gehad met federaal minister Verwilghen. Een en ander wordt momenteel op kabinetsniveau voorbereid. We zullen nagaan of we tot bepaalde afspraken kunnen komen zodat onze bekommernissen op een gestroomlijnde manier behandeld kunnen worden op federaal niveau. De beste oplossing zou natuurlijk zijn dat dit een volledig Vlaamse bevoegdheid wordt. Ik zal ook nagaan of we bijkomende maatregelen kunnen nemen op het vlak van cross-ownership. Ik beklemtoon dat we momenteel maximale invulling geven aan onze bevoegdheid en dat we dus doen wat we kunnen.

De voorzitter: Mijnheer Decaluwe, ik heb uw vraag genoteerd. Ik zal er in eerste instantie voor zorgen dat iedereen de verslagen uit de vorige legislatuur en het rapport van Ernst & Young krijgt.

We zijn toen een beetje gestrand omdat we de Europese Commissie moeilijk naar hier konden krijgen. Ik zal u de documenten bezorgen en dan kunnen we beslissen hoe we verder gaan.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het vergelijken van kijkcijfers

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Caron tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het vergelijken van kijkcijfers.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, leve de pluriformiteit in de media. Ik baseer me voor deze vraag op een krantenartikel uit De Morgen. Ik ben blij dat de pers haar maatschappelijke verantwoordelijkheid uitdrukkelijk opneemt.

Ik heb een grondige hekel aan de kijkcijferdwang, zoals ik dat noem. Eigenlijk moet we niet de grootste zijn, we moeten de beste zijn. Deze opmerking staat los van de rest van mijn discours.

Er is nood aan goede kijkcijfers. Helaas hebben ze een dwingend effect gekregen. Succes in het televisielandschap wordt aan de hand van deze maatstaf gemeten. Uit een hele reeks artikelen die recent in de kranten zijn verschenen, blijkt duidelijk hoe bepalend de invloed van de kijkcijfers op het televisielandschap is geworden. Ik citeer een aantal titels: 'Bliksemstart van één overrompelt VTM', 'Zegeroes', 'Eén neemt verpletterende start' en 'Bebalberde kijkcijfers nekken Jan Verheyen'. Bij de VTM wordt iemand blijkbaar op de recentste kijkcijfers beoordeeld. Hieruit blijkt dat de kijkcijfers een indringende en bepalende invloed op het medialandschap uitoefenen. Dit heeft gevolgen voor de pluriformiteit van het culturele, informatieve en ontspannende televisieaanbod in Vlaanderen.

De omroepen geven de kijkcijfers vaak gretig vrij. Meestal moeten de kijkcijfers hun beleid ondersteunen, hen helpen een groter marktaandeel te veroveren en de adverteerders beïnvloeden.

De controleerbaarheid van de kijkcijfers roept natuurlijk enige vragen op. Vorige week stond in de krant dat de internetgeneratie plots weer televisie kijkt. Volgens de studiedienst van de VTM zouden jongeren tussen 15 en 34 jaar weer meer naar televisie kijken. Ik wil geen kritiek leveren op de

Caron

studiedienst van de VTM, maar uit Nederlandse berichten blijkt eigenlijk net het tegenovergestelde. Ik geef dit voorbeeld enkel om aan te tonen dat kijkcijfers vaak voor commerciële doelen worden gebruikt.

Bovendien gebruikt niet iedereen dezelfde standaard om de kijkcijfers te meten. Dit levert problemen op bij vergelijkingen. Eigenlijk zou iedereen dezelfde standaarden moeten gebruiken, dezelfde urenblokken moeten vergelijken en dezelfde methodologie moeten hanteren. Dit is in Vlaanderen verre van het geval.

Op economisch vlak zijn de kijkcijfers indringend en betekenisvol geworden. In de VS wordt tot 30.000 dollar betaald voor een reclamespotje van 30 seconden tijdens de pauze van de Superbowl.

We hebben er alle belang bij dat de kijkcijfers de markt niet verstoren. In een andere context heeft de minister het volgende verklaard: 'We moeten ons ervoor hoeden de Nederlandse situatie naar Vlaanderen te transponeren'. In sommige gevallen kunnen we evenwel nog iets van onze noorderburen leren.

Sinds 1 januari 2002 worden de kijkcijfers in Nederland door de Stichting Kijkonderzoek, een onafhankelijke stichting waarin alle betrokken participanten een vertegenwoordiging hebben, berekend. De SKO heeft een gouden standaard ontwikkeld die, volgens hun website, een 'betrouwbare en relevante vaststelling van het kijkgedrag mogelijk maakt'. Alle cijfers zijn overigens makkelijk op het internet terug te vinden.

Zo hebben gisteren 5.452.000 Nederlanders tussen 18 uur en 24 uur naar de televisie gekeken. Opmerkelijk is dat de openbare omroep in Nederland 35 percent van de kijkers aan zich weet te binden. Omwille van het grotere kijkbereik en het hogere aantal Nederlanders, is het aandeel van de commerciële zenders sterk verdeeld.

Het is mogelijk de kijkcijfers per doelgroep, per urenblok en zelfs in minuten op te zoeken. Al deze informatie is vlot toegankelijk. Vorige week was Studio Sport met 3.588.000 Nederlandse kijkers het meest bekeken televisieprogramma. De reportage over Sven Nys, de bekende Belgische veld-

rijder, heeft slechts de 97e plaats in de rangorde bereikt. Met 1,1 miljoen Nederlandse kijkers heeft Tien voor Taal zelfs de 42e plaats weten te bereiken. De kijkcijfers worden overigens niet enkel in absolute cijfers weergegeven, de SKO meet ook de kijkdichtheid en het marktaandeel van de omroepen. Hierbij worden niet steeds dezelfde criteria gehanteerd.

Nederland beschikt alleszins over meer inzicht in de beschikbare cijfers dan Vlaanderen. Indien we in Vlaanderen over een degelijk meetinstrument beschikten en het eindelijk over een meetmethode eens werden, zouden we ons misschien van de dwang van de kijkcijfers kunnen bevrijden.

Mijnheer de minister, bent u zich bewust van de bestaande verwarring over de kijkcijfermeting in Vlaanderen? Kunt en wilt u stappen zetten om de kijkcijfermeting te verbeteren? Is het mogelijk om in Vlaanderen een met de SKO vergelijkbare stichting in het leven te roepen? Wat de financiering betreft, denk ik aan een cofinanciering door de publieke omroep, de commerciële omroepen en de adverteerders.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, ik heb met belangstelling naar de uiteenzetting van de heer Caron geluisterd. Ik vind niet dat de Vlaamse overheid in dergelijke stichtingen moet investeren. Het gaat hier om een zeer concurrentiële wereld. Indien bepaalde elementen elkaar willen bedriegen door de kijkcijfers kunstmatig op te drijven, is dat hun zaak.

De oprichting van de Stichting Kijkonderzoek in Nederland heeft een heel andere achtergrond. In het licht van de vroegere financiering van de openbare omroep hebben de Nederlandse overheid en de privé-sector gezamenlijk in de STER gezeteld. Ik vind niet dat de Vlaamse overheid gelijkaardige initiatieven moet nemen.

Wat het kijkcijferfetisjisme van de openbare omroep betreft, steun ik de heer Caron volledig. Bij het opstellen van de nieuwe beheersovereenkomst moeten we ervoor zorgen dat dit element in de toekomst niet zo zwaar meer zal doorwegen. Bovendien moeten we over de externe en onafhankelijke controle waken. Dit punt moet nog nader worden onderzocht.

Decaluwe

Als de commerciële zenders elkaar vliegen willen afvangen en de reclametarieven willen beïnvloeden, is dat hun zaak. Mijn concrete vraag betreft de reclame-inkomsten van de radiozenders van de VRT. We hebben al debatten over het marktconform gedrag van deze reclametarieven gehouden. Eigenlijk gaat het hier om de VAR. In het regeerakkoord staat een passage over het hanteren van dumpingtarieven ten nadele van de commerciële zenders. Heeft de minister al stappen gezet om tot een onafhankelijke controle op het marktconforme gedrag en op de strikte naleving van de wetgeving op de reclamewerving van en door de openbare omroep te komen?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer Caron, laat u niet zo opjagen door de kranten. Ze nemen u bij de neus. Dit is nu eenmaal het spel dat de media spelen.

Voor het overige brengt u hier wel een onderwerp ter sprake dat tot nadenken stemt. Voor de pers is dit gefundenes Fressen. Iedereen wil weten hoe 'één' het doet, en of 'één' het beter doet dan VTM. Het zijn twee pitbulls die vechten voor hetzelfde been.

We kunnen discussiëren over de metingen, de criteria en het instrument an sich. De metingen gebeuren door het CIM. De dagelijkse metingen voor het kijkgedrag zijn uitbesteed aan de NV Audiometrie. Wie betaalt, krijgt de resultaten. 's Ochtends, bij de eerste kop koffie, bekijken de mensen van de VRT de resultaten van VTM en die van VTM de resultaten van de VRT. Deze bezigheidstherapie mogen we die mensen niet afnemen. (*Gelach*)

In 1997 is het kijkcijferonderzoek grondig bijgestuurd. Voor 1 januari 1997 gebeurde dat in noord en zuid door twee verschillende instituten; vanaf dan gebeurde dat door één en hetzelfde instituut. De vraag om er de overheid meer bij de betrekken, lijkt me niet zo'n goede zaak. Op dat vlak deel ik de mening van de heer Decaluwe. Wie is er vandaag bij betrokken? Dat zijn de adverteerders en de media. Ze zitten er allemaal in. Zij vragen de informatie, en moeten er ook voor betalen. Met die informatie voeren ze dan ook nog eens de strijd

tegen elkaar in de bevriende kranten. Als de overheid een initiatief wil nemen, zal dat heel veel geld kosten. Hoe zal de overheid die kijkonderzoeken aanpakken? En hoe zullen de kosten worden gerecupereerd? En wat geldt voor de kijkcijfers, geldt ook voor de luistercijfers.

Wel is het mijns inziens zo dat men de kijk- en luistercijfers niet als criteria mag integreren in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT. In het verleden is het fout gegaan toen men stelde dat de VRT een bepaald aantal kijkers moest bereiken. Ik kan het de VRT bijgevolg niet kwalijk nemen dat de zender voor populaire programma's kiest, want de overheid houdt een stok achter de deur om de VRT daartoe te dwingen. De kijkcijfermeting is niet duidelijk en toegankelijk. In het buitenland is die toegankelijkheid wél gegarandeerd. In de VS gebeurt dat zelfs online, zodat er in de loop van de programma's zelf kan worden ingegrepen. Dat is de toekomst! Bijgevolg wil ik de minister vragen om de kijk- en luistercijfers niet langer als criteria in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT op te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Ik ben de heer Caron dankbaar voor zijn vraag. Politici stellen zich zoals vele kijkers al een tijdje de vraag of dat dwangmatige kijkcijfercriterium wel goed is. Het criterium heeft enkel met kwantiteit te maken. De sector zelf is overigens geen vragende partij voor dat systeem. We weten overigens dat in de sector met verschillende maten en gewichten wordt gemeten. Is het de taak van de overheid om daaraan iets te doen? Ik denk dat de taken moeten verdeeld worden. De overheid heeft terzake zeker een taak, maar dan moet ze wel over degelijk cijfermateriaal beschikken.

Het gaat over de verkoop, en verandering van spijs doet eten. Een nieuwe naam doet wonderen. De heer Jan Verheyen is op dit ogenblik de gebeten hond, maar ik denk niet dat hij dat ook zo aanvoelt. We hebben een nieuwe aanpak nodig. Ik ken het Nederlandse systeem niet, maar misschien kan het ons wat inspiratie bezorgen. Een goed systeem is nodig voor een goed beleid. Kunnen we daaraan werken?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Er is onduidelijkheid over het kijkcijfersysteem. Ik ken mensen die al jaren zo'n bakje op hun tv-toestel hebben staan. Zo heb ik zelfs de resultaten kunnen optrekken, want één kijker extra betekende duizenden kijkers meer in het cijferresultaat! (*Gelach*)

Men kan zich dus vragen stellen over dat systeem. Er is hier ook gesproken over de zogenaamde openheid van onze noorderburen. Ik ben eens naar www.kijkonderzoek.nl gesurft. Van echte openheid is niet veel sprake. De Nederlanders werken vrijwel op dezelfde manier als wij. Wel is het zo dat de gewone kijkcijfers per programma de dag na de uitzending voor iedereen beschikbaar zijn. Buitenstaanders die alle cijfers willen krijgen, moeten elk jaar 65.916 euro betalen. Op www.kijkonderzoek.nl wordt de kijkdichtheid van kijkers ouder dan 6 jaar ter beschikking gesteld. Het gaat dus om het marktaandeel en het absolute aantal kijkers per programma. Een bezoek aan de website levert niet veel op, al is het plezant om er door te wandelen. Het levert GRP's of gross rating points op, die de kijkdichtheid van de doelgroepen aangeven. Dat laatste interesseert natuurlijk in de eerste plaats de adverteerders. Ik ben niet zeker dat we daar veel zouden aan hebben.

Het Nederlandse systeem is uitstekend voor de commerciële omroepen. De uitleg van de Stichting Kijkonderzoek Nederland over de cijfers zal buitenstaanders niet veel wijzer maken. De waardering wordt niet gemeten, en dat is toch erg belangrijk voor een openbare omroep. In Nederland voert de NOS zelf de meting uit. In principe wordt er over het openbaar maken van cijfers niet moeilijk gedaan, maar de interpretatie ervan is een ander paar mouwen. Het vergt veel werk, onder meer de instandhouding van een website die dagelijks wordt bijgewerkt.

Kijkmeting lijkt op het eerste gezicht eenvoudig, maar is in feite heel complex. Het is zoals hoofdpijn: niet zo ingewikkeld, maar dikwijls is het advies van een dokter nuttig. Misschien moeten we eens een specialist uitnodigen. Aan de minister wil ik alvast vragen of hij weet hoe het onderzoek in Vlaanderen gebeurt. Wie werkt eraan mee? Om hoeveel mensen gaat het? En hoe worden ze geselecteerd?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, elke week horen we hier nieuwe ideeën over de nieuwe beheersovereenkomst. Ik wil er eerst nog eens op wijzen dat in de huidige beheersovereenkomst kijkcijfers alleen met betrekking tot de nieuwsuitzendingen worden opgelegd. Dat heeft ertoe geleid dat de VRT met een norm van 1,5 miljoen, bijkomende programma's heeft ontwikkeld zoals TerZake en Koppen. Voor de rest moeten we het hebben over 'bereik', niet over 'kijkcijfers'. Die verwarring blijft blijkbaar bestaan.

Bij de nieuwe beheersovereenkomst moeten we meer aandacht besteden aan de verdieping en de kwaliteit dan aan de kwantiteit. Ik meen dit verzoek toch te kunnen afleiden uit de betogen tijdens de bespreking van de beleidsnota en tijdens latere vragen.

Bij ons wordt wel degelijk een uniform systeem gehanteerd voor het meten van kijkcijfers, met name het nationale audimetrie-onderzoek. Het kijkonderzoek in België wordt net als in de ons omringende landen uitgevoerd door één stichting. In België is dat het Centrum voor Informatie over de Media. Het CIM zorgt voor een continue meting van de kijkcijfers, 24 uur per dag. Ik heb hiervan een paar voorbeelden meegebracht. Het CIM begint bij de uren 2 en 3 en gaat tot de uren 25-26. Per uur worden voor de verschillende zenders metingen uitgevoerd.

In tegenstelling tot wat wordt geponoerd, bestaat er helemaal geen verwarring over de meting van Vlaamse kijkcijfers. Het onderzoek dat wordt opgezet door alle mediavertegenwoordigers, levert data die door iedereen worden aanvaard en door iedereen kunnen worden gecontroleerd. Alle media hanteren dezelfde basiscijfers. Het CIM is een vereniging zonder winstoogmerk waarvan de leden de actoren binnen de Belgische communicatiesector zijn. Daarom groepeerde de instelling volgens een driedelig schema de volgende partijen: de adverteerders, de reclameagentschappen en de media-centrales, en de media en hun reclameregies.

Het CIM heeft als doel zijn leden op permanente en regelmatige basis binnen de kortst mogelijke termijn nauwkeurige en betrouwbare gegevens te leveren die noodzakelijk zijn voor de objectieve weergave en de optimalisering van de reclamebestellingen in België. De resultaten van het onderzoek worden aan de intekenaars van de studie bezorgd,

Bourgeois

die er voor eigen gebruik over kunnen beschikken. De gegevens worden als ruwe data aan de intekenaars bezorgd die ze via hun studiediensten zelf verwerken, naargelang hun behoeften. Dat kan soms wel aanleiding geven tot verwarring, omdat niet alle doelstellingen van alle partijen dezelfde zijn. Het spreekt voor zich dat een medium dat zich richt tot een bepaalde doelgroep, bijvoorbeeld de actieve vrouwen, de jongeren of de medioren, de groep mensen tussen 25 en 45, zal rapporteren over het bereik bij die specifieke doelgroep. Een omroep die slechts een beperkte tijd in de ether is, zal zijn performantie over die periode willen kennen en bekendmaken.

Alle intekenaars bij het CIM hebben zicht op deze informatie. Bij deze intekenaars horen de omroepen en de adverteerders. De mediacentrales kunnen deze gegevens ook inkijken en bijgevolg is er ook door iedere betrokken partij controle op de cijfers mogelijk.

Het probleem is dus niet het gebrek aan exacte gegevens. De manier waarop deze cijfers worden aangewend, verschilt evenwel van omroep tot omroep. Zo neemt VTM de periode 17 tot 23 uur als maatstaf en wordt bijvoorbeeld voor Kanaal 2 de jongere doelgroep uit het geheel gelicht. De opsplitsing in tijdsblokken en doelgroepen is voor commerciële omroepen van belang in die zin dat de adverteerder zich ook wil richten tot een bepaald doelpubliek. De openbare omroep werkt voor de hele bevolking. Het is dan ook zijn opdracht om de resultaten te leveren die werden berekend op de hele bevolking vanaf 4 jaar, en over de hele dag. Deze cijfers worden regelmatig door de openbare omroep bekendgemaakt.

De manier waarop de kijkcijfers door het CIM worden gemeten, heeft geen commentaar. Het zijn de gegevens die door iedere omroep als basis worden gehanteerd. Er is dus wel sprake van eenvormigheid voor het verzamelen van gegevens. De meting zoals ze thans gebeurt, is identiek aan de metingen in het buitenland. Er wordt de nodige aandacht besteed aan de representativiteit en aan de methodologische aanpak. Het onderzoek is van hoge kwaliteit. De technische commissies zorgen voor opzet, opvolging, controle en eventuele aanpassingen.

De Stichting Kijkonderzoek in Nederland is pas laat opgericht. Aan degenen die Nederland in deze als gidsland willen beschouwen, wil ik toch meegeven dat Nederland, bij de oprichting van de Stichting Kijkonderzoek in 2002, de situatie in België als voorbeeld nam. België was één van de eerste landen met een Joint Industry Committee of JIC, en geldt als voorbeeld op dit vlak. Wel moet worden gezegd dat de informatie die het CIM aan het ruime publiek en de niet-intekenaars van de studie ter beschikking stelt, zich beperkt tot een top 20 en een beperkt aantal referentierapporten. Wie surft naar de Nederlandse website, zal constateren dat ook daar bepaalde gedetailleerde informatie niet voor iedereen beschikbaar is, tenzij tegen betaling van een serieus bedrag. Het onderzoek door het CIM wordt gefinancierd door de intekenaars. De volledige data worden dan ook aan hen bezorgd. Het grote publiek kan wekelijks de top 20 van de meest bekeken programma's bekijken in een krant, een tijdschrift of op het internet.

De overheid moet geen initiatieven nemen op dit vlak, want het orgaan werkt naar behoren en werd opgericht door de belanghebbenden zelf. We moeten echter weg van het fetisjisme. De geschreven pers besteedt enorm veel aandacht aan de kijkcijfers en kwantitatieve gegevens. Ik zou liever hebben dat meer over de inhoud van de programma's wordt geschreven. Het staat natuurlijk iedereen vrij om daar een mening over te hebben.

Iemand vroeg welk initiatief nog moet worden genomen. Ik herhaal dat een Vlaamse regulator zal worden opgericht. Als het gaat over marktconform gedrag en mededinging, dan moet de regulator of commissie ook op dit vlak bevoegdheden krijgen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord.

Het klopt dat de publieke gegevens in Nederland ook beperkt zijn, maar ze worden wel gedifferentieerd per tijdsblok. Ik denk dat we het fetisjisme van de kijkcijfers pas kunnen verlaten als de cijfers publiek worden gemaakt. Nu voeden we de hele discussie over de kijkcijfers door ze niet toegankelijk te maken voor het publiek. Via een eenvoudige website kan binnen de 24 uur worden gerapporteerd. Dat zou voor meer rust zorgen. Het klopt dat er ook in Nederland een pak cijfers zijn die niet

Caron

op de website staan en enkel tegen betaling kunnen worden verkregen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik geloof niet dat het de taak is van de overheid om zo'n website te creëren. Wel is het interessant iemand met ervaring uit te nodigen om van gedachten te wisselen. De heer Poesmans, voorzitter van de GEAR, Group of European Audience Researchers, is een expert op Europees niveau. Hij zou een goede uiteenzetting kunnen geven over hoe het kijk- en luisteronderzoek juist gebeurt, welke gegevens voor wie belangrijk zijn, en vooral hoe daarmee wordt omgegaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, en tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het VRT-rapport 'Kleur bekennen' om meer allochtonen in beeld te laten komen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verstrepen tot de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, en tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het VRT-rapport 'Kleur bekennen' om meer allochtonen in beeld te laten komen.

Minister Bourgeois zal tevens antwoorden namens minister Keulen.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze keer heb ik me laten opjagen door de kranten. 'Gekleurde mensen komen te weinig aan bod op de Vlaamse televisienetten', zo luidde de kop van heel wat artikels. Het gaat om de studie die de openbare omroep uitvoerde in samenwerking met de universiteit van Gent.

Als studies nuttig zijn, dan heb ik er geen problemen mee. Een studie geeft soms wel inzicht, al kan men met cijfers alle richtingen uit.

Volgens de informatie die ik heb kunnen vinden, werd 250 uur televisie onderzocht. Non-fictie blijkt voor 11 percent gekleurd en fictie voor 15 percent, waarbij de term gekleurd inhoudt dat er gekleurde mensen in voorkomen. Ik heb er wat moeite met dat dat begrip zomaar wordt gebruikt. Dat geeft me een gevoel van apartheid, waarbij mensen worden ingedeeld volgens een kleur.

Het vervolg hiervan interesseert me echter het meest, namelijk de inhoudelijke aanbevelingen aan programmamakers bij de openbare omroep. Zij moeten een goed diversiteitsbeleid ondersteunen. Ik hoor graag zeggen dat de televisie een beeld moet weergeven van de maatschappij, de samenleving. Vooral het woord 'moet' valt me daarin op. Minister Keulen werd orgastisch wild en kondigde een pauselijke ronde aan bij alle Vlaamse omroepen.

Ik ben me beginnen afvragen wat in godsnaam het probleem is. Het blijkt namelijk dat de 11 tot 15 percent gekleurde mensen die op de televisie komen, ongeveer – want het gaat hier voornamelijk niet om een exacte wetenschap die exacte metingen kan doen – overeenstemt met het aantal gekleurde mensen onder de Vlaamse bevolking. Dan geeft die televisie toch een realistisch beeld van hoe onze samenleving in elkaar zit? Wat gaan we dan doen met die uitzendingen?

Mijn aandacht werd getrokken door de vage uitleg dat we moeten zorgen dat er in het publiek ook meer kleur zit. Zullen we dan één Chinees binnenhalen, twee Arabieren, een halve roodhuid, enzovoort? Wat moet ik me daarbij voorstellen? En zoeken we dan geen problemen waar er geen zijn?

In Nederland bleek na een ander onderzoek dat het nastreven van zulke normen inzake kleurlingen – en dan valt ook altijd het woord 'allochtoon' – het moeilijkst te realiseren is. Het gaat dan niet meer om de inhoud van de televisieprogramma's, maar om een etnische selectie. Als we een Japanner de televisiestudie in duwen, dan duwen we er een Vlaming uit. Dat is uiteraard een boutade, maar ik vraag me toch af hoe dat moet.

Als we een studie doen over kleurlingen op de televisie – en het woord kleurlingen heb ik niet uitge-

Verstrepen

vonden –, dan vraag ik me af welke studies we nu nog nodig hebben om te weten of de televisie een exact beeld weergeeft van onze maatschappij.

De minister heeft tot mijn grote vreugde genuanceerd gereageerd op het bericht. Hij zei dat er voldoende allochtone Vlamingen aanwezig moeten zijn in het media-aanbod. Dat was realistisch, low profile en terecht. We moeten vooral stoppen met televisiemakers allerlei quota op te leggen over gekleurde mensen, allochtonen of wat dan ook. Het is ook vreemd dat er een beeld verkocht moet worden, terwijl de cijfers uitwijzen dat er geen probleem is.

Mijnheer de minister, moeten de media alleen aandacht besteden aan de doelgroep allochtonen in onze maatschappij? Dat is natuurlijk een open deur, maar ik verwacht dat er in een realistisch beeld van de samenleving ook nog andere mensen aan bod moeten komen. Bent u er voorstander van programmamakers quota op te leggen op etnische gronden of op grond van kleur?

Allochtoon is een begrip dat tegenwoordig voor zowat alles wordt gebruikt. Wat is het begrip allochtoon bij de televisie? Volgens mij is een nieuwe Belg geen allochtoon. Het is heel onduidelijk geworden. Zeker met het oog op televisie en beeldvorming moeten we voor een duidelijk afgelijnde definitie zorgen

Ik ben ook geïnteresseerd in andere studies, vanuit mijn maatschappelijke bekommernis. Lopen er bij de VRT nog andere studies over hoe bejaarden in beeld worden gebracht, minderbedeelden of mindervaliden?

Mijnheer de minister, in mijn vorig leven was ik inderdaad een Zwart-Wit'er en heb ik heel wat maatschappelijke discussies gevoerd. Het cijfermateriaal uit die tijd heb ik bewaard. In zijn totaliteit programmeerde ik zonder quota, dwang of studie meer allochtonen of gekleurden dan andere zenders of de openbare omroep, althans statistisch gezien ten opzichte van de zendtijd van mijn programma. Ik had er geen quotum voor nodig. Het gaat erom dat programmamakers alweer worden beperkt in hun vrijheden. Ze moeten zich aan richtlijnen en wetten houden. Hoe staat u daar tegenover?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik voel me niet zo goed bij deze vraag van de heer Verstrepen. De toon van zijn vraag is dat het voor hem allemaal geen probleem is, maar tussen de regels door probeert hij subtiel de allochtonen eruit te duwen. Hij heeft het over definities en statistieken. Welnu, ook ik ben tegen quota en tegen een hokjesmentaliteit. Daarover wil ik geen twijfel laten bestaan. Toch verzet ik me tegen de tendens die in deze vraag subtiel aanwezig is.

De openbare omroep probeert met de cel Diversiteit in zijn programma's verschillende gezichten te tonen en dat moet onze steun krijgen. Ik zie dat er bij de commerciële omroep ook inspanningen worden geleverd.

Mijnheer Verstrepen, het kan niet de bedoeling zijn dat er in hokjes en met quota wordt gewerkt. Ik ben sowieso tegen quota. Mensen moeten op basis van hun kwaliteiten worden geselecteerd. Dat is het voornaamste criterium. De openbare omroep heeft een systeem uitgewerkt op het vlak van stagebegeleiding. Dat kan een signaal zijn dat ze op de ingeslagen weg voortgaat en dat er niet moet worden overgegaan tot quota. Er moet oog zijn voor de diversiteit in de media. We kunnen inderdaad dezelfde discussie rond mindervaliden voeren, maar denk eens aan Chris en Yves die op een schitterende manier televisie brengen. Zoiets moet groeien en we mogen niets forceren. Ik verzet me tegen de subtiele ondertoon van deze vraag.

De heer Jurgen Verstrepen: Wat is die subtiele ondertoon?

De voorzitter: Mag ik erop wijzen dat wie iets wil zeggen, eerst het woord moet vragen.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, de heer Decaluwe heeft het over de subtiele ondertoon, maar ik vind de vraag ronduit denigrerend voor bepaalde bevolkingsgroepen in onze samenleving.

Een openbare omroep moet een weerspiegeling zijn van de samenleving, zowel voor wie er werkt, als wie er kijkt, als wie ermee omgaat. Als bepaalde groepen uit de samenleving merkwaardig minder

Caron

aanwezig zijn, dan doet een volwaardige samenleving er alles aan om die achterstand in te halen. We hebben in de loop van de geschiedenis met andere bevolkingsgroepen gelijkaardige inspanningen gedaan, zoals voor mensen met minder scholingskansen, minder mogelijkheden en minder taalpotentie. Hetzelfde geldt voor alle minderheden, voor alle verschillen.

We leven in een samenleving met een grote diversiteit en die moet zichtbaar zijn op televisie. U trekt dit debat in het belachelijke door te praten over een Turk of Chinees in het publiek. Ik ben ook geen vragende partij voor quota, maar er moeten extra inspanningen gebeuren. Ik denk dan aan het uitbreiden van stage- en ontwikkelingsmogelijkheden. We doen dat ook voor laaggeschoolden in de VDAB. Ik beschouw Groot-Brittannië niet als een superprogressief land, maar zelfs de BBC hanteert al een aantal jaren quota.

Mijnheer Verstrepen, diversiteit gaat niet over kleurtjes, maar over het verschillend zijn van mensen onderling. Het gaat om kansen en ontwikkelingsmogelijkheden voor mensen, en het inschakelen van de omroep bij het tonen hoe andere culturen leven. Kennis van en vertrouwdheid met andere culturen levert een ernstige bijdrage tot verdraagzaamheid.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Ik heb me ook gestoord aan de manier waarop dit naar voren is gebracht. Onder het mom van een vraag te stellen, wordt een bevolkingsgroep weer maar eens geïsoleerd. We moeten net vandaag stilstaan bij het feit dat zestig jaar geleden ook bepaalde hokjes werden gehanteerd met de verschrikkelijke gevolgen van dien.

Mijnheer Verstrepen, ik neem aan dat u niet de juiste definitie kent van diversiteit. Diversiteit gaat over alles wat er in onze maatschappij leeft en beweegt. Ik dacht dat dit net onze rijkdom was. Die diversiteit in beeld brengen leidt tot integratiebevordering enerzijds en tot herkenning anderzijds. Dat zorgt ervoor dat mensen elkaar gaan respecteren en dat er meer verdraagzaamheid komt. Misschien ontstaat er zelfs wederzijdse bewondering.

Elke cultuur heeft immers dingen die te bewonderen zijn. Een openbare omroep heeft de verdomde plicht om in te staan voor diversiteit.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, ik vind het bijzonder beschamend wat ik hier lees. We proberen al jaren om diversiteit op televisie aan te moedigen. Ik herinner me nog gesprekken met mevrouw von Wackerbarth indertijd waarbij we vonden dat de VRT zwaar tekortschoot in het in beeld brengen van diversiteit. Kleur bekennen, betekent dat we plaats maken voor onze andersgekleurde Vlaamse medemens. Mijnheer Verstrepen, u haalt statistieken boven van Amerika, maar daar is 60 procent van de bevolking zwart. Dat is niet het beeld van onze maatschappij. We hebben een deel zwarte mensen, maar ook andersgekleurden.

Ik ga akkoord met de stelling dat het debat ook moet worden gevoerd rond senioren en personen met een handicap. Wat die laatste groep betreft, zijn er trouwens inhaalbewegingen. Laat ons geen enkele groep marginaliseren. Laat ons verstandig zijn en zeker niet spreken over positieve discriminatie, want dat is de bedoeling niet. We moeten ons ook niet moeien met programmaleiders. Er moet op tv wel een realistische afspiegeling zijn van onze samenleving.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, in beeld mag er absoluut een weerspiegeling van de samenleving zijn. Als er op straat kleurrijke mensen voorkomen, waarom zouden die dan niet in een publiek op televisie mogen zitten? We moeten niet aan discriminatie doen en mensen weigeren omwille van hun geloof, geaardheid, overtuiging of huidskleur. Presentatoren mogen een andere huidskleur hebben, maar de voorwaarde is wel dat de juiste persoon op de juiste plaats zit. Wie als beste uit het examen komt, moet de plaats krijgen. Er mogen wel inspanningen worden geleverd om allochtonen aan te moedigen om zich kandidaat te stellen, maar met positieve discriminatie heb ik het moeilijker.

Allochtonen kunnen een voorbeeld zijn van perfecte integratie in onze samenleving. Ik denk aan Sandra Nalaerts, Jean Bosco Safari, Ronny Mosuse of

Verstreken

Vincent Kompany. Mijnheer Verstrepen, quota kunnen ergernis opwekken. We moeten de zaken niet op flessen trekken. Alle mensen – dus ook bejaarden, minderbedeelden en personen met een handicap – moeten kansen krijgen om televisieopnames bij te wonen en in beeld te komen, en aan quizen en spelletjes deel te nemen. Discriminatie kan niet. Er kan wel aan de VRT worden gevraagd om zelf het goede voorbeeld te geven door personen met een handicap tewerk te stellen.

Televisiezenders moeten een afspiegeling zijn van de diversiteit in de samenleving, zowel in programma's als in de tewerkstelling. Mijnheer de minister, kunt u zich vinden in deze visie? Hebt u zicht op de werking van de cel Diversiteit?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik zal het kort houden omdat ik niet veel zin heb om hier op in te gaan. Ik wist natuurlijk dat dergelijke reacties zouden komen – er zijn nog zekerheden in het leven.

Ik vind dat een aantal collega's hun politieke kortzichtigheid alle eer aandoen en inhoudelijk aan de kwestie voorbijgaan. Het is opvallend dat men dan meteen begint met halve waarheden, insinuaties, platitudes en zelfs leugens. Men kijkt zelfs in mijn brein, maar deze discussie loopt al 15 jaar.

U mag mij echter geen woorden in de mond leggen. Mijn vraag is gewoon wat gekleurd is. Ik heb me enkel gebaseerd op wat de VRT en de kranten hebben uitgebracht. De definities die ik heb gebruikt, heb ik daaruit gehaald. Als u daar een probleem mee hebt, stap dan naar de pers. Als u aan een potje beschuldigen wilt doen, doe dat dan op mijn e-mailadres en leef u uit. Een aantal leden in deze commissie is niet klaar en niet volwassen genoeg om op een objectieve en rationele manier te discussiëren over deze materie. Dit komt de kleurlingen, als ik die omschrijving mag gebruiken, niet ten goede.

Ik laat me niet in een hoekje duwen of intimideren met halve waarheden, leugens en insinuaties. Er is me verweten dat ik niet subtiel ben, maar ik heb hier vertegenwoordigers van zogenaamd democratische partijen uitspraken horen doen die helemaal

niet subtiel zijn. De opmerkingen die hier over Auschwitz zijn gemaakt, zal ik zeker nog wel eens ter sprake brengen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, de VRT besteedt al zeer lang aandacht aan diversiteit, zowel op het vlak van de beeldvorming als van de tewerkstelling. Deze aandacht is steeds op positieve actieplannen gebaseerd. Deze plannen hebben aandacht geschonken aan geslacht, aan leeftijd, aan de aanwezigheid van personen met of zonder handicap en aan de aanwezigheid van autochtonen en allochtonen. Soms werd in de loop van de voorbije decennia sterker op een bepaald deelaspect gefocust.

De commissieleden die morgen de VRT bezoeken, kunnen misschien ter plekke wat meer uitleg vragen. De heer Verstreken heeft daarnet naar het rapport 'Kleur bekennen' verwezen. De VRT is ongetwijfeld in staat meer toelichting te geven bij de acties die in het verleden zijn gevoerd, bijvoorbeeld met betrekking tot de aanwezigheid van vrouwen op het scherm. Dit bezoek is alleszins het geschikte ogenblik om bijkomende inlichtingen te vragen.

Zoals ik daarnet al heb gezegd, is tijdens bepaalde periodes sterker op bepaalde deelaspecten gefocust. Dit is gebruikelijk in de bedrijfs- en de mediawereld. De uitvoering van de plannen inzake diversiteit wordt momenteel geleid door de cel Diversiteit van de VRT en gestuurd door de commissie Positieve Actie.

In de loop van 2003 is de VRT gestart met een positieve actie ten aanzien van allochtonen. Het gaat hier niet om positieve discriminatie. De VRT besteedt tegelijkertijd overigens ook aandacht aan een aantal andere thema's. Zo participeert de VRT momenteel aan het Europees project 'Media and diversity in an ageing society' en aan de televisions toolkit 'Age into focus'. Deze beide projecten houden verband met ouderen.

Ik ben geen voorstander van het opleggen van quota. Ik ben het eens met de beslissing van de VRT om haar beleid op positieve actie en niet op positieve discriminatie te baseren. Aangezien iedereen de argumenten kent die de VRT in dit verband hanteert, zal ik ze hier niet opsommen. Ik beperk me tot de mededeling dat ik ze onderschrijf.

Bourgeois

Voor de definitie van het begrip ‘allochtoon’ verwijs ik naar de desbetreffende decretale bepaling. Ik veronderstel dat iedereen deze bepaling kent.

In de media speelt de zichtbaarheid een belangrijke rol. De media zijn een weerspiegeling van onze maatschappij. Ze zijn een venster op de wereld. Het is van groot belang dat de media de maatschappij zo realistisch mogelijk weergeven. Deze weergave kan niet zomaar door quota worden bepaald. Het publiek moet een waarheidsgetrouw en adequaat beeld van de samenleving krijgen. De vraagsteller heeft zich een tegenstander van apartheid genoemd. In de media kan apartheid het best worden vermeden door mensen op het televisiescherm niet te segregeren: de hele samenleving moet in beeld komen.

Het onderzoek ‘Kleur bekennen’ heeft de onderzoekers met een probleem inzake definiëring geconfronteerd. De VRT heeft de term ‘allochtoon’ in het kader van het onderzoek zo weinig mogelijk gebruikt en heeft voor de term ‘gekleurde mensen’ geopteerd. De monitoring is in eerste instantie bedoeld om na te gaan of op de Vlaamse televisie evenveel allochtonen als in het straatbeeld te zien zijn.

Er werd me ook gevraagd of de positie van bejaarden, minderbedeelden en personen met een handicap ook is onderzocht. De studiedienst van de VRT heeft in 2003 een eigen onderzoek naar diversiteit op de televisie opgezet. Voorheen is de aanwezigheid van beide geslachten en van leeftijdsgroepen bij gelegenheid wel al eens onderzocht. Voor het onderzoek ‘Kleur bekennen’ is nooit een grondige doorlichting van het totale aanbod binnen de Vlaamse omroepen verricht. Het onderzoek ‘Kleur bekennen’ levert overigens niet enkel een overzicht op van de zichtbaarheid van mensen van andere origine op de Vlaamse televisie, het bevat tevens nuttige informatie over de verdeling van mensen naar geslacht en naar leeftijd in de programma’s van de Vlaamse omroepen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik zou de minister willen bedanken voor zijn rationele, nuchtere en duidelijke antwoorden op mijn vragen. Hij is op dit

ogenblik de enige in deze commissie die deze kwaliteiten tentoonspreidt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de goedkeuring van de overname van 4FM door Talpa en een samenwerkingsverband met de VMMA

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verstrepen tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de goedkeuring van de overname van 4FM door Talpa en een samenwerkingsverband met de VMMA.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, eigenlijk heeft een van uw actuele vragen me tot het stellen van deze vraag om uitleg aangezet.

Toen het nieuws over de overname van 4FM bekend werd, moest de minister hier zijn toestemming aan verlenen. Nu wordt 4FM een tweede maal overgenomen. Ik vind het vreemd dat CD&V zich in dit dossier op de vlakte heeft gehouden. CD&V heeft dit dossier jarenlang als een stormram tegen 4FM gebruikt, nu hoor ik hier niets over. Misschien gaat CD&V hier straks nog op in.

Mediaconcentraties beginnen zowat de rode draad in de discussies in deze commissie te worden. Op de actuele vraag van de voorzitter heeft de minister ‘Het is verenigbaar met het decreet’ geantwoord. Ik vind dat de minister er toen iets te gemakkelijk onderuit is gemuisd. Zijn antwoord zint me nog steeds niet. Bovendien word ik er altijd van beschuldigd de kaart van de commerciële zenders te trekken. Ik hoop dat ik dit misverstand nu uit de wereld kan helpen.

De minister heeft dit dossier van zijn voorganger geërfd. Volgens sommige mensen is dit nooit een koosjere zaak geweest. Indien de door de Vlaamse overheid uitgestippelde erkenningsprocedure steeds letterlijk was gevolgd, had 4FM, gezien de

Verstrepen

evolutie van deze zender, al lang zijn vergunning moeten kwijtspelen. Maar het verleden is nu eenmaal het verleden: de mensen van 4FM zijn er mee weggeraakt.

De recentste evolutie van 4FM rammelt aan alle kanten. De rekker wordt nog wat verder uitgerekt. Omwille van financiële problemen wordt 4FM weer eens overgenomen. Blijkbaar heeft deze landelijke commerciële zender altijd geld te weinig. Een gezond financieel plan was nochtans een van de belangrijke criteria in de erkenningsprocedure.

Ditmaal is de redder uit het noorden afkomstig – blijkbaar wordt Nederland een tweede rode draad in al onze discussies. Talpa, een firma van de heer de Mol, wil 4FM overnemen. De minister heeft deze overname met één pennentrek goedgekeurd. Talpa wil nochtans in een enkele beweging ook samenwerken met Q-Music, de andere landelijke commerciële zender. Q-Music is eigendom van de VMMA. De heer Van Thillo, die in de VMMA een belangrijke rol vervult, en de heer de Mol hebben nog samen rond de tafel gezeten om formats als Big Brother uit te werken.

De knipperlichten zijn zelfs niet beginnen knippen toen Talpa vroeg of ze haar studio's in de gebouwen aan de Medialaan te Vilvoorde mocht onderbrengen. Waarschijnlijk wilde ze haar studio's daar vestigen om de huurkosten te drukken – voor een Nederlander telt tenslotte elke euro. De minister heeft dit voorstel niet goedgekeurd – het zou er nog aan mankeren.

Uit de artikels 37 en 38 van de gecoördineerde mediadecreten blijkt duidelijk dat de Vlaamse overheid de landelijke omroepen een aantal spelregels heeft opgelegd. Om te verduidelijken waarom ik een probleem met de overname van 4FM heb, zal ik enkele van deze spelregels aanhalen.

Artikel 37 stelt dat de samenwerking met een radio-omroep van de Vlaamse Gemeenschap, met andere particuliere radio-omroepen of met een andere landelijke radio-omroep niet tot een gestructureerde eenvormigheid in het programmabeleid mag leiden.

Artikel 38 behandelt de rechtspersoonlijkheid. Dit leidt ons terug naar de mediaconcentratie. Een

rechtspersoon mag niet meer dan één landelijke radio-omroep exploiteren. Tussen de rechtspersonen die een landelijke radio-omroep exploiteren, mogen geen rechtstreekse of onrechtstreekse bindingen bestaan. Kan iemand mij eens uitleggen wat een onrechtstreekse binding eigenlijk is?

De landelijke radio-omroepen moeten door een eigen redactie verzorgde nieuwsuitzendingen brengen. Iedereen weet dat de nieuwsredactie van 4FM op dit ogenblik is geoutsourcet. Eigenlijk heeft Belga de mensen van de vroegere redactie van 4FM binnengehaald. Ik vraag me af of we dit nog een eigen redactie kunnen noemen.

Artikel 38 bis stelt dat erkende radio-omroepen zich voor de volledige duur van hun erkenning aan de ingediende offerte moeten houden of, indien ze hiervan willen afwijken, de Vlaamse Regering om toestemming moeten vragen.

Mijnheer de minister, ik veronderstel dat u begrijpt dat ik me vragen stel bij dit verhaal. Hoe definieert u de diversiteit van informatie? Gaat het hier om de inhoud of om de stijl? Hoe zit het met het gezamenlijk exploiteren van nieuwsgaring, met gezamenlijke reclameregie en met technische en administratieve samenwerking? Zijn dat rechtstreekse of onrechtstreekse bindingen? Blijft alleen de programmering als enig criterium over om te kunnen zeggen of men al dan niet tot dezelfde groep behoort? Of mag ik dat niet vragen?

Wat is een onrechtstreekse binding tussen rechtspersonen en twee landelijke radio-omroepen? Kan iemand me dat uitleggen? Als de vriendin van aandeelhouder 1 met aandeelhouder 2 gaat, hebben we dan te maken met een onrechtstreekse binding? Mogen aandeelhouders van een landelijke Vlaamse radio-omroep 'onrechtstreekse' bindingen hebben met buitenlandse rechtspersonen die actief zijn op de Vlaamse radiomarkt?

Wordt met de fysieke aanwezigheid in een gebouw van een erkende Vlaamse radiozender de aanwezigheid van een radiostudio bedoeld, of gaat het over alle activiteiten nodig voor de werking van een radiozender? Als de server waarop de muziekbestanden staan zich elders bevindt dan waar de radiostudio staat en beide met een digitale lijn zijn verbonden, kunnen we dan spreken van twee verschillende locaties? Waar bevindt de radio zich dan? In een van de antwoorden van de minister op

Verstrepen

een actuele vraag is ook sprake van ‘concurrentiële en complementaire radiozenders’. Wat bedoelt hij daarmee?

Ten slotte wil ik nog melden dat ik al een hele tijd uit zeer betrouwbare bronnen verneem dat ten gevolge van de overname van 4FM een zo goed als collectief ontslag van alle medewerkers in de lucht hangt. De minister zelf had het over een nakende herstructurering. Kan de minister de bevoegde diensten eens laten onderzoeken of 4FM nog aan alle voorwaarden voldoet? Op dit ogenblik houdt Talpa een grote kuis. Bronnen melden me dat de mensen van 4FM zich afvragen wie eigenlijk hun baas is. Wil de minister onderzoeken hoeveel medewerkers hun ontslagbrief hebben gekregen? Zal hij actie ondernemen? Zal hij dit dossier even nauwgezet opvolgen als dat is gevraagd voor het andere dossier dat hier vroeger is besproken: het strengere toezicht op afwijkingen op de erkenningsdossiers van de lokale en regionale radio-omroepen, eventueel met als gevolg dat ze uit de lucht worden gehaald? Is een landelijke radio-omroep als 4FM meer waard dan al die andere radiomedewerkers samen?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Na de heroïsche debatten die we hier in het verleden hebben gevoerd, moet ik opnieuw vaststellen dat ik gelijk krijg. Hoewel het de fout van deze minister en deze regering niet is, wil ik benadrukken dat 4FM nooit een erkenning had mogen krijgen. Het is schandalig dat dit toch is gebeurd. De heer Verstrepen heeft gelijk als hij het over het financiële plan van de zender heeft. Het is waardeloos. In het erkenningsdossier had 4FM het over 45 fulltime journalisten. Dat leverde een beoordelingscijfer van 8 op 10 op. 4FM beloofde ook een eigen zenderpark, maar dat is er niet gekomen. 4FM had het ook over een eigen reclameregie, maar amper een week nadat de erkenning binnen was, kwam de zaak in andere handen.

Tot de heer Verstrepen wil ik zeggen dat het gerechtelijk onderzoek nog bezig is.

De heer Dany Vandebossche, voorzitter: Ik wil de discussie met de heer Decaluwe niet opnieuw voeren. Het kan niet dat hier een discussie wordt heropend over de vraag of die erkenning al dan niet

terecht was. Die erkenning gebeurde jaren geleden door het Vlaams Commissariaat voor de Media waarvan de toenmalige voorzitter ondertussen is overleden. Ik kan dat niet waarderen.

Mijn mening over de overname van 4FM is gekend. Ik heb me zelf de vraag gesteld of er nog wel twee afzonderlijke landelijke commerciële radio-omroepen zijn. De beslissing om toe te laten dat beide omroepen inzake redactioneel werk en reclameregie samenwerken maar niet in hetzelfde gebouw mogen zijn gehuisvest, is op zich een goede beslissing. Het is wel een feit dat deze omroepen vrij gemakkelijk van eigenaar veranderen. Wisselingen in de eigenaarsstructuur kan men vandaag echter niet aanvoeren als een bewijs van wat 4 jaar geleden werd voorspeld. Men kan niet beweren dat alle eigendomswisselingen van de afgelopen 4 jaar waren gepland.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik wil de discussie niet heropenen, ik doe gewoon een vaststelling.

De heer Dany Vandebossche, voorzitter: Ik ben het er niet mee eens dat u gewoon een vaststelling verwoordt.

De heer Carl Decaluwe: Toch is dat zo. Ik heb dat financieel plan toen tot op het bot geanalyseerd. Ik heb toen gezegd dat een redactie met 45 mensen er nooit zou komen. Ik voorspelde ook dat het geen week zou duren vooraleer de constructie inzake de reclameregie zou instorten, en dat is ook gebeurd. Er werd echter geen rekening gehouden met mijn opmerkingen.

Wat de lokale radio's betreft, waren er echte dossiers en louter papieren dossiers. Daar gaat het over. Op basis van het ingediende dossier had 4FM nooit mogen worden erkend. Over de wijze waarop de erkenning is totstandgekomen, heb ik het niet: daarover zullen we het misschien later nog wel hebben. Ik wil hier niet het proces van sommige mensen maken, al zou het ene misschien wel iets met het andere te maken kunnen hebben.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik heb over dit dossier al in de plenaire vergadering een antwoord gegeven, naar

Bourgeois

aanleiding van een actuele vraag van de commissievoorzitter. Toen heb ik de inzet van het dossier geschetst: de overname van 4FM, een kapitaalsverhoging en een operationele samenwerking. Ik heb toen ook gezegd dat mijn administratie aanvankelijk onvoldoende informatie over de overname van 4FM had gekregen. Er was formeel gemeld dat het aandeelhouderschap niet werd gewijzigd omdat 4FM in handen bleef van 4FM Holding en van de NV Vlacom. Met de bepalingen over de onrechtstreekse en rechtstreekse bindingen in het decreet voor ogen vond ik dat het niet kon dat we niet wisten wie de twee aandeelhouders zou overnemen.

We hebben daarover duidelijkheid gevraagd en gekregen. Ondertussen weet iedereen dat de overnemer Talpa van de heer De Mol is. Een tweede vraag betrof de kapitaalsverhoging ten belope van 5 miljoen euro. Ik heb die toegestaan.

Een derde vraag betrof de operationele samenwerking waarover hier bijkomende vragen worden gesteld. Ik kan daarop het volgende antwoorden. De autonomie van de radio-omroep houdt in dat die zelf beslist over het informatieaanbod, zowel op inhoudelijk vlak als qua vorm of stijl. Er gelden dan ook geen wettelijke verplichtingen of maatstaven aan de hand waarvan inhoudelijke of vormelijke diversiteit in het programma- en informatieaanbod kan worden gemeten. Evenmin zijn er decretaal verankerde definitie's die daarbij kunnen worden gehanteerd.

De landelijke radio-omroepen Q-Music en 4FM verkregen op 3 juni 2004 van mijn voorganger de toestemming een samenwerking aan te gaan met het nieuwsagentschap Belga, onder de voorwaarde dat daarbij de artikelen 33, 37 en 38, paragraaf 1, derde lid van de gecoördineerde mediadecreten worden nageleefd. Die artikelen bevatten specifieke bepalingen over de informatieplicht van de landelijke radio-omroepen.

Naar aanleiding van een bijkomende aanvraag tot wijzigingen in de basisofferte van 4FM, stelde ik nadrukkelijk ten aanzien van 4FM dat de eerder verkregen toestemming tot samenwerking met Belga Audio News, niet alleen strikt volgens de regelgeving moest gebeuren, doch tevens onder de voorwaarde dat dit tot een toename moest leiden van de hoeveelheid en de kwaliteit van de gebrach-

te informatie en met de bevestiging van 4FM om in het radionieuws meer nadruk te leggen op sociaal-economische en culturele informatie.

Zowel de autonomie van de nieuwsredactie als het behoud van het aantal culturele en journalistieke medewerkers moesten daarbij worden gegarandeerd. Ook dat is een verplichting. Er kan dus geen sprake zijn van een inkrimping van het personeelsbestand van 4FM omwille van de verkregen toestemming tot samenwerking met Q-Music in het teken van Belga Audio News. Het VCM moet hierop toezien: het moet controleren en optreden bij niet-naleving van de voorwaarden. De jaarverslagen van het VCM worden bekendgemaakt.

De samenwerking tussen 4FM en Q-Music op het vlak van nieuwsgaring, reclamewerving en zaken op technisch en administratief vlak, berust op contractuele basis. Dat impliceert dat elke partij autonoom kan beslissen om uit de overeenkomst te stappen. Ik benadruk dat dit niet impliceert dat er bindingen zijn tussen rechtspersonen. Het doel van de beperking of uitsluiting van bindingen tussen rechtspersonen is te vermijden dat alle frequentiepakketten in één omroep worden verenigd, waardoor een concentratie ontstaat of waardoor eenzelfde groep via participaties in diverse maatschappijen de controle over meerdere landelijke radio's zou verkrijgen. Zo wordt het pluralisme op de radiomarkt gegarandeerd.

Beide partijen staan hier achter. John de Mol is volgens mij niet in 4FM gestapt om de zender te doen verdwijnen. Hij zou geen geld stoppen in een zender om die dan opnieuw in handen van een concurrent te geven. Zoals u wellicht kunt vermoeden, heeft hij verregaande plannen met de zender.

Omwille van het ontbreken van een duidelijke decretale definitie inzake rechtstreekse of onrechtstreekse bindingen tussen rechtspersonen moet ik me baseren op de commentaren uit de reeds aangehaalde parlementaire werkzaamheden, om te stellen dat elke binding, rechtstreeks of onrechtstreeks, tussen rechtspersonen, waardoor frequentiepakketten in één omroep worden geconcentreerd of waardoor één groep de eigenlijke controle verkrijgt over meerdere landelijke radio-omroepen, een ongeoorloofde binding uitmaakt, die de decreetgever heeft willen verhinderen. Een rechtstreekse binding zou bijvoorbeeld een rechtstreekse participatie kunnen zijn. Een onrechtstreekse binding zou

Bourgeois

bijvoorbeeld een controle kunnen zijn die verloopt via meerdere vennootschappen of bestuurders.

Onder het voorbehoud van het ontbreken van een klare definitie, bestaat er als dusdanig geen decretaal verbod op onrechtstreekse bindingen tussen aandeelhouders van een Vlaamse landelijke radio-omroep met buitenlandse rechtspersonen die actief zijn op de Vlaamse radiomarkt in het algemeen.

De wijze waarop Vlaamse radio-omroepen hun werking organiseren en waar zij dienen gevestigd te zijn, werd niet decretaal geregeld. De Europese regelgeving verhindert zelfs dat de plaats van vestiging zich verplicht op het grondgebied van het Vlaamse Gewest of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest moet bevinden. Nergens blijkt uit enige bepaling dat het geheel van de activiteiten die samen de werking uitmaken van een Vlaamse radio-omroep, op één welbepaalde fysieke plaats moeten worden gegroepeerd. Er werden dus geen verplichtende bepalingen vastgelegd die de autonome wijze waarop een radio-omroep zijn werking wenst te organiseren, belemmeren door op te leggen dat alle activiteiten die samen het geheel van de werking van de radio uitmaken, op één en dezelfde fysieke plaats geconcentreerd moeten zijn.

Het is niet mijn taak om als lid van de uitvoerende macht een omschrijving te geven van een begrip dat wettelijk niet werd gedefinieerd, want daardoor kan een oneigenlijke regelgeving worden gecreëerd naast de eigenlijke regelgeving die op de wettelijk voorgeschreven wijze tot stand is gekomen. Of en wanneer een radiozender daadwerkelijk concurrentieel of complementair is, zal steeds van concrete situaties en omstandigheden afhangen. Dit kan naar mijn mening niet worden opgevangen door het vooropstellen van omschrijvingen aan de hand waarvan verwerving van daadwerkelijk concurrentiële posities of een daadwerkelijke complementariteit duidelijk kunnen worden vastgelegd.

Het is mijn overtuiging dat de onafhankelijkheid niet verdwijnt omdat er een gezamenlijke commerciële regie is. Er zijn tal van voorbeelden, ook uit de sector van de geschreven pers, waarbij de regie gezamenlijk gebeurt. Dat doet niets af van de eigenheid van de krantenuitgevers. Het is niet omdat er technisch wordt samengewerkt, dat de autonomie verloren gaat. In alle sectoren zijn er concurrerende bedrijven die bepaalde technische samenwerkingsverbanden opzetten.

rerende bedrijven die bepaalde technische samenwerkingsverbanden opzetten.

Eén element moet mee in overweging worden genomen, het maakt trouwens deel uit van mijn beleidsnota. We hebben gesteld dat we de commerciële omroepen organisatorisch en technisch gelijke kansen zullen bieden als de openbare omroep. De openbare omroep kan bijvoorbeeld voor de redactie genieten van allerhande schaalvoordelen en synergieën. Het doet helemaal niets van de onafhankelijkheid van een omroep af als met Belga wordt samengewerkt voor het vergaren van nieuws. Integendeel, die samenwerking kan enkel de kwaliteit van de nieuwsgaring vergroten. Daar heeft de overnemer zich trouwens toe verbonden. Die overnemer heeft de aanvankelijke engagementen trouwens expliciet overgenomen in een schrijven. De controlebaarheid van het VCM kan dus naar behoren plaatsvinden.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt dit dossier natuurlijk geërfd. Ik begrijp dat het erg moeilijk is om erin te blijven werken.

Het klopt dat ik geen rechtstreekse binding tussen rechtspersonen kan aantonen. Waarschijnlijk kan op dit ogenblik niemand aantonen welke links er zijn.

Minister Geert Bourgeois: Het gaat over een aandeelhouderschap van 100 percent door Talpa. Laat dat heel duidelijk zijn.

De heer Jurgen Verstrepen: Dat klopt, maar ik vroeg me af of onderzoek kan worden verricht naar de bindingen van Talpa. Misschien zijn die te achterhalen.

Minister Geert Bourgeois: Talpa is voor 100 percent van John de Mol.

De heer Jurgen Verstrepen: U weet waarover we het hebben. U had het over een onrechtstreekse binding. Ik vind het trouwens vreemd om in het decreet te lezen over rechtstreekse en onrechtstreekse bindingen. Een onrechtstreekse binding is dus bijvoorbeeld het verkrijgen van controle over een zender of over de programmatie.

Minister Geert Bourgeois: Neen, het gaat over rechtspersonen. Het decreet heeft het over rechtstreekse en onrechtstreekse bindingen tussen rechtspersonen.

De heer Jurgen Verstrepen: Als bijvoorbeeld de programmadirecteur van Q-Music, die geen rechtsbinding heeft met 4FM, eigendom van Talpa, daar programmadirecteur gaat spelen, dan mag het dus. Er is immers geen binding tussen rechtspersonen in de vennootschap.

Minister Geert Bourgeois: Dit is decretaal niet bepaald.

Uw vraag gaat over rechtstreekse of onrechtstreekse bindingen tussen rechtspersonen. Dat garandeert de onafhankelijkheid. Als er technische, commerciële of administratieve samenwerking is, dan blijven het toch onafhankelijke, mekaar concurrerende zenders die wel een voordeel halen uit de synergie. U kent de markt. De decreetgever wilde het landelijke monopolie van de VRT doorbreken en u weet hoe moeilijk dat verlopen is. U kent de opeenvolgende problemen met 4FM en de resultatenevolutie. De overnemer moet al meteen beginnen met een kapitaalinjectie van 5 miljoen euro. De aanvankelijke engagementen voor investeringen voldeden niet. De onafhankelijkheid blijft echter bestaan. Beide zenders hebben me op papier bevestigd dat de samenwerking op elk moment kan worden beëindigd. Als ze er voordeel bij hebben om de gezamenlijke reclameregie en technische samenwerking te stoppen, dan kunnen ze daartoe beslissen.

De heer Jurgen Verstrepen: Als de programmadirectie van de zender beslist om een complementair product te maken zonder de rechtspersonen met elkaar te verbinden, dan is er geen probleem en kan er decretaal niets worden ondernomen. Begrijp ik dat goed?

Minister Geert Bourgeois: Dat is niet aan de orde. Beide zenders hebben hun eigen programmering.

Het delicate punt van de informatieverstrekking, heb ik nog strenger gemaakt. De zenders moeten een eigen hoofdredacteur en redactie hebben. Het is niet omdat ze een gemeenschappelijke bron hebben, dat ze hun onafhankelijkheid niet bewaren. Het nieuws op VTM en het journaal op de VRT brengen ook grotendeels dezelfde berichtgeving,

maar ze hebben toch ook een eigen onafhankelijke redactie.

De heer Jurgen Verstrepen: U antwoordt niet op mijn vraag. Kan volgens het decreet de programmadirectie gestuurd worden vanuit de VMMa? Als ik u goed begrijp, mag dat. Dit zit dan toch in één hand?

Minister Geert Bourgeois: Dat zit niet in één hand. Vóór Talpa op de proppen kwam, is er een vraag tot technische samenwerking aan de Medialaan geweest. Ik heb me daartegen verzet omdat ik dit verregaand vond. Het bracht de schijn van onafhankelijkheid in het gedrang en ik kon het daar niet mee eens zijn.

Beide zenders blijven nu onafhankelijk. Het is niet aan de orde waar ze doen wat ze doen. De decreetgever heeft enkel gezegd dat er tussen de rechtspersonen geen rechtstreekse of onrechtstreekse bindingen mogen zijn en dat is gegarandeerd. Over het meest delicate punt – de informatieverstrekking – heb ik de verplichting nog verscherpt.

De heer Jurgen Verstrepen: U had het over de locatie van een radiozender en verwees naar de Europese regelgeving. Een verhuis van 4FM naar de studio's van Q-Music kon voor u niet. Als dat wel mag volgens de regelgeving, waarom hebt u het dan tegengehouden?

Minister Geert Bourgeois: Deze vraag is mij gesteld voordat Talpa in beeld kwam. Ik heb niet de indruk dat de heer de Mol van plan is om die zender in een ondergeschikte positie te brengen en een of ander cadeau te geven aan een concurrent. Het blijven concurrenten die een bepaalde samenwerking aangaan om zichzelf te kunnen ontwikkelen. Talpa heeft niet gevraagd om te mogen verhuizen naar de Medialaan.

De heer Jurgen Verstrepen: Gaat u het VCM oproepen en vragen om de actuele status te controleren? Als u moet wachten op jaarverslagen, dan gaat daar een tijdje over. Het VCM is toch gemachtigd om dit te onderzoeken? Bent u geneigd om te vragen dat er wordt gecontroleerd of mensen collectief worden buitengegoid?

Minister Geert Bourgeois: Ik ga het proces van 4FM niet maken. Er was een situatie ontstaan met een negatief resultaat, en er was een operatie nodig

Bourgeois

om de zender te behouden. De vorige aandeelhouders moesten voor een grote kapitaalinjectie zorgen of de enige andere conclusie trekken. Ze hebben gekozen voor een overnemer die kostenbesparend wil werken om de zender te kunnen uitbouwen. Er wordt technisch, administratief en op vlak van reclame samengewerkt en dat betekent dat er minder mensen zullen worden tewerkgesteld. Dat wat decretaal vastligt, wordt gegarandeerd. Cultureel en informatief blijft het aantal personeelsleden gelijk. Dit kan door het VCM worden gecontroleerd, maar het is een onafhankelijke instantie. Ik heb alleen de voorwaarden vastgelegd en ik heb het engagement dat daaraan zal worden voldaan.

De heer Jurgen Verstrepen: U zult het opvolgen?

Minister Geert Bourgeois: Ik zal het opvolgen, maar dit is een taak van het VCM. De bevoegdheid van de minister is in te gaan op de gestelde vragen. Ik heb dat gedaan na lange gesprekken en na grondig onderzoek. De controlerende en sanctionerende taak behoort het VCM toe.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.29 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

